

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Resolutio quæstionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

Ratio est primò. Quamprimum homini lex naturalis sufficienter promulgatur, tenetur eandem acceptare sub peccato mortali; sicuti quamprimum homini lex Evangelica sufficienter innotescit, tenetur illam amplecti, proponendo vivere secundum illam: sed quamprimum homo pervenit ad usum rationis, ipsi sufficienter intimatur lex naturalis de sui conversione in debitum finem: ergo tunc sub mortali obligatur illam acceptare. Minor probatur: Quamprimum homini occurrat & proponitur deliberandum, an sequi debeat bonum honestum, vel delectabile, tunc luminis naturalis, & synteresis illustratione ipsi dicitur, bonum honestum sensibili & delectabili esse præponendum: sed quod in primo instanti usus rationis homini occurrit, est, ut deliberet de seipso, num sequi debeat bonum honestum, an delectabile? ergo etiam homini ad usum rationis venienti sufficienter intimatur lex naturalis de prosequendo honesto; adeoque de conversione saltem implicita sui ipsius in DEUM, quam proinde omitendo peccabit mortaliter.

Ratio est secundò. Datur præceptum affirmativum, pro tempore determinato DEUM diligendi super omnia, seque in ipsum ut ultimum finem convertendi: ergo tenetur homo in primo instanti usus rationis DEUM diligere super omnia, eo modo quo potest, nimirum vel explicitè, vel implicitè, juxta mensuram cognitionis. Consequentia probatur. Non est aliud tempus magis conveniens pro hujus præcepti observantia, quam quo homo pervenit ad usum rationis: ergo si unquam est obligatio hujus præcepti, tunc est. Antecedens probatur primò: quia maxime est consentaneum rationi, tunc præfigere viam terminum, cum viam incipit: sed in primo instanti usus rationis homo incipit proprie esse viator & mortaliter ingreditur mundum. Secundò: quia tunc legi naturæ homo actu subicitur quoad universa præcepta ipsius, inter quæ primum & finis reliquorum est, DEUM diligere. Tertio: quia alia tempora assignabilia pro observantia hujus præcepti, longe minus sunt accommodata, vel quia nimis remota & sera, ut tempus mortis, vel quia tantum habent obligationem DEUM diligendi per accidens & communem omnibus, ut tempus gravis tentationis. Quarto: quia Angelus in primo instanti viæ habuit præceptum DEUM super omnia diligendi: ergo & homo in primo mortali instanti suæ viæ. Hinc jam facili viâ sequitur præsentis §. resolutio. Unde.

§. II.

Resolutio questionis.

4. **CONCLUSIO SECUNDA.** Peccatum originale non potest consistere cum solo veniali. S. D. h. c. a. 6.

Ratio ex doctrina præcedenti deducta est primò: Aut homo in primo instanti usus rationis convertitur in DEUM; & tunc per gratiam consequetur remissionem peccati originalis, inquit S. D. a. 6. in c. quia DEUS faciens quod in se est, non denegat suam gratiam; aut non convertitur in DEUM; nec seipsum ordinat ad debitum finem, secundum quod in illa aetate est capax discretionis,

& tunc peccat mortaliter, non faciens quod in se est ad implendum naturale præceptum seipsum ordinandi in debitum finem ultimum: ergo peccatum veniale nunquam consistit cum solo originali. Consequentia probatur: Homo vel peccat venialiter ante instantem usum rationis, vel in illo, vel post illud. Non ante: quia tunc supponitur adhuc destitutus facultate moraliter operandi. Non in illo: quia vel justificatur, vel peccat mortaliter, ut ostendimus. Non post illud: quia in ipso instanti usus rationis supponitur vel justificatur, vel actuali peccato mortali inquinatus, quod non nisi una cum originali remitti potest.

Ratio est secundò ex argum. *Sed contra.* Videtur inconveniens, ut homo in præsentis vite caelestem statum obtineat, cui nullus locus & status respondeat in altera vita: sed habenti simul originale & solum veniale peccatum, nullus responderet status in altera vita. Nam ponere, talem hominem mori, is non veniret in infernum: quia hic est locus supplicii æterni pro peccatis moralibus actualibus. Non in purgatorium, quia hoc est locus supplicii temporalis pro solis venialibus nondum plenè expiatis. Non ad limbum puerorum, quia iste deputatus est pro solo originali infectis & cætera innocentibus. Non etiam in cælum, ut per se patet.

§. III.

Solvuntur Objectiones.

Objectiones primò. Priusquam puer habeat iudicium perfectum de malitia objecti & perveniat ad statum perfectæ deliberationis, potest habere iudicium imperfectum, & imperfectam deliberationem: sed imperfecta advertentia & deliberatio sufficiunt ad peccatum veniale: ergo prius puer poterit peccare venialiter, quam peccet mortaliter. Major probatur: quia ratio in homine successivè expeditur, neque instanti usus rationis est mathematicum, sed morale ab actibus imperfectioribus ad perfectiores progrediens: ergo homo prius pervenit ad usum rationis imperfectum, quam ad perfectum.

Confirmatur à paritate adultorum, qui dum excitantur à somno, vel ex ebrietate ad mentem redeunt, aliquando tantum habent usum rationis sufficientem ad peccandum venialiter propter imperfectam cognitionem & deliberationem: ergo idem dicendum de puero veniente ad usum rationis.

Respondeo negando maj., & ratio est, quia primum instanti rationis nihil sit aliud, quam primus discursus practicus, quo puer discernit inter bonum & malum; atque facilius discernitur & cognoscitur majus malum peccati mortalis, quam minus malum peccati venialis: unde homo perveniens ad hoc ut possit discernere malitiam venialis peccati, multò magis habet potentiam discernendi malitiam peccati mortalis: sicut qui cognoscit furtum unius oboli esse illicitum, magis cognoscit illicitum esse furtum magis ducati, &c.: objectum quippe quanto magis disconveniens alicui potentia, tanto facilius illa ut tale apprehenditur. Ad probationem ergo consequentiam: nam est instanti usus ratio